

KRITERIJI VREDNOVANJA I OCJENJIVANJA U NASTAVI POVIJESTI

Ocjenjivanje postignuća učenika/učenica iz povijesti jedan je od redovitih i najvažnijih načina vrednovanja. Ocjenjivanje i vrednovanje usklađeno je s aktualnim Pravilnikom o načinima, postupcima

i elementima vrednovanja učenika u osnovnoj i srednjoj školi.

U nastavi povijesti ocjenama od 1-5 vrednuju se sljedeći elementi (brojčanom i opisnom ocjenom). 1. Usvojenost osnovnih podataka: usvojenost programskih sadržaja provjeravana usmenim i

pismenim provjerama znanja. Usmene provjere znanja mogu biti povremene i temeljite (vezane uz

nastavne jedinice) te „leteće“ svakodnevne, vezane uz pojedinu nastavnu temu. Pismene provjere

znanja pišu se na kraju veće nastavne cjeline uz pomoć zadataka objektivnog tipa.

2. Uočavanje uzročno-posljedičnih veza: kod ovog elementa ocjenjuje se učenikova sposobnost uočavanja pojava i procesa te povezivanje obrađenih nastavnih sadržaja općenito ili s ostalim nastavnim temama ili predmetima. Također se ocjenjuje sposobnost samostalnog izvođenja zaključaka pri analizi te povezivanje naučenog sa životnom praksom. Ocjenjuje se i izvršavanje

vježbi, praktičnih zadataka (brzina, točnost i samostalnost u radu) te izrada i prezentacija plakata,

referata i multimedijalnih prezentacija te sudjelovanje na natjecanjima i kvizovima znanja.

3. Snalaženje u vremenu i prostoru: ocjenjuje se brzina, točnost i samostalnost

„čitanja“ povijesne

karte po zadanim pojmovima te sposobnost povezivanja i „čitanja“ naučenog gradiva sa sadržajem

na povijesnoj karti.

U prostoru za praćenje bilježi se interes za programske sadržaje i sudjelovanje u aktivnostima, odnos

prema školskim pravilima i izvršavanju obveza, spremnost na suradnju, odnos prema vršnjacima,

učiteljima, roditeljima te napredovanje kroz kratke pisane provjere znanja. Tu se bilježi i osvrt na

ispunjavanje radne bilježnice, nošenje potrebnog pribora, redovitost u pisanju domaćih zadaća,

doprinos

Kriteriji za postizanje pojedine ocjene iz određenog elementa ocjenjivanja:

ODLIČAN (5)

USVOJENOST OSNOVNIH PODATAKA

UOČAVANJE UZROČNO-POSLJEDIČNIH VEZA

SNALAŽENJE U VREMENU I PROSTORU

- izrazito točno navodi i objašnjava povijesne pojmove, činjenice i događaje (razvrstava u povijesni kontekst i stvara vlastitu povijesnu priču) - samostalno povezuje i pojašnjava glavne događaje, situacije i promjene unutar razdoblja i kroz različita razdoblja i društva - opširno opisuje i uspoređuje (procjenjuje) različite ideje, vrijednosti, ponašanja i perspektive u prošlosti - imenuje, opisuje i vrednuje ulogu i doprinos poznatih povijesnih ličnosti - pronalazi i sažima ključne informacije iz različitih izvora (samostalno analizira i interpretira povijesne izvore) - na primjerima iz zavičajne povijesti prepoznaje (objašnjava) nacionalnu povijest - ispravno koristi povijesno nazivlje u opisivanju prošlih događaja - uspješno razvija vještine

usmenog, pisanog i ilustrativnog priopćavanja povijesnih informacija - izrazito samostalno i temeljito povezuje povijesne sadržaje sa sadržajima drugih nastavnih predmeta - sve navedeno učenik vrši bez pomoći učitelja

- izrazito točno i potpuno nabraja, opisuje i objašnjava uzroke i posljedice prošlih događaja i pojava - izrazito kvalitetno, brzo i samostalno uočava i tumači veze između uzroka i posljedica - (samostalno analizira uzročno-posljedične odnose i višestruke uzroke uključujući važnost pojedinca, utjecaj ideja i ulogu slučaja u povijesnim događanjima) - razlikuje uzrok od povoda događaja - prepoznaje, navodi i objašnjava (samostalno procjenjuje) utjecaj prošlih događaja na sadašnjost - ispravno koristi pojmove koji se odnose na koncept kauzalnosti - prepoznaje (zna odrediti) različite kategorije uzroka i posljedica nekog događaja i uočava njihovu povezanost s povijesnim razdobljem (objašnjava njihov utjecaj na interpretacije prošlosti) - točno uočava i razlikuje kratkoročne i dugoročne uzroke i posljedice - kreira vlastitu hijerarhiju uzroka koju potkrijepljuje argumentima - točno i argumentirano razvrstava ljude, događaje i promjene u ispravna vremenska razdoblja (orijentacija unutar razdoblja i kroz razdoblja) i rekonstruira tijek i trajanje povijesnih događaja i promjena - potpuno samostalno izrađuje točne, raznovrsne i cjelovite lente vremena (i usporedne tablice zbivanja) - opisuje i objašnjava (i vrednuje) sva važna obilježja prošlih društava i razdoblja i dovodi ih u vezu sa sadašnjošću - ispravno koristi datume i rječnik koji se odnosi na tijek vremena i uspješno se snalazi u računanju vremena - donosi ispravne zaključke o promjenama i kontinuitetu unutar šireg povijesnog konteksta - točno uočava i objašnjava povijesne sadržaje na povijesnoj karti, točno analizira grafičke i slikovne priloge te samostalno donosi zaključke - samostalno i precizno određuje povijesne sadržaje na slijepoj karti

VRLO DOBAR (4)

USVOJENOST OSNOVNIH PODATAKA UOČAVANJE UZROČNO-POSLJEDIČNIH VEZA SNALAŽENJE U VREMENU I PROSTORU

- točno navodi i objašnjava povijesne pojmove, činjenice i događaje (razvrstava u povijesni kontekst i stvara vlastitu povijesnu priču) - uz pomoć učitelja uspoređuje (procjenjuje) različite ideje, vrijednosti, ponašanja i perspektive u prošlosti - imenuje, opisuje i vrednuje ulogu i doprinos poznatih povijesnih ličnosti - pronalazi i uglavnom uspješno sažima ključne informacije iz različitih izvora (uz pomoć učitelja, analizira i interpretira povijesne izvore) - na primjerima iz zavičajne povijesti prepoznaje (objašnjava) nacionalnu povijest - ponekad treba postavljati potpitanja - ispravno koristi povijesno nazivlje u opisivanju prošlih događaja - samostalno povezuje povijesne sadržaje sa sadržajima drugih nastavnih predmeta - nedostaje mu/joj samostalnosti u razvijanju vještina usmenog, pisanog i ilustrativnog priopćavanja povijesnih informacija

- točno nabraja, opisuje i objašnjava uzroke i posljedice prošlih događaja i pojava - uočava i tumači veze između uzroka i posljedica - povremeno mu/joj treba postavljati potpitanja (uz navođenje analizira uzročno-posljedične odnose i višestruke uzroke uključujući važnost pojedinca, utjecaj ideja i ulogu slučaja u povijesnim događanjima) - uočava da događaji i pojave imaju više od jednog uzroka ili posljedice - razlikuje (rašćlanjuje) uzrok od povoda događaja - prepoznaje i navodi (procjenjuje) utjecaj prošlih događaja na sadašnjost - ispravno koristi pojmove koji se odnose na koncept kauzalnosti - prepoznaje (opisuje) različite kategorije uzroka i posljedica nekog događaja (uz navođenje objašnjava njihov utjecaj na interpretacije prošlosti) - ponekad ne razlikuje kratkoročne i dugoročne uzroke i posljedice - kreira vlastitu hijerarhiju, ali s manjkavom procjenom

- točno razvrstava ljude, događaje i promjene u ispravna vremenska razdoblja (orijentacija unutar razdoblja i kroz razdoblja) i rekonstruira tijek i trajanje povijesnih događaja i promjena - izrađuje točne lente vremena - (usporedne tablice zbivanja izrađuje uz pomoć

učitelja) - opisuje i objašnjava većinu važnih obilježja prošlih društava i razdoblja - povremeno treba postavljati potpitanja - ispravno koristi datume i rječnik koji se odnosi na tijek vremena - donosi nepotpune zaključke o promjenama i kontinuitetu unutar šireg povijesnog konteksta - točno uočava i objašnjava povijesne sadržaje na povijesnoj karti - na slijepoj karti unosi povijesne sadržaje koji su gotovo uvijek točni
DOBAR (3)

USVOJENOST OSNOVNIH PODATAKA
UOČAVANJE UZROČNOPOSRLJEDIČNIH VEZA
SNALAŽENJE U VREMENU I PROSTORU

- većinom točno navodi i objašnjava povijesne pojmove, činjenice i događaje - uz pomoć učitelja analizira (opisuje) različite vrste povijesnih izvora - potrebno je postavljati potpitanja - imenuje i opisuje ulogu i doprinos poznatih povijesnih ličnosti u povijesnim zbivanjima - prepoznaje raznolikost događaja i društvenih pojava u prošlosti - većinom ispravno koristi povijesno nazivlje u opisivanju prošlih događaja - ponekad uspijeva povezati povijesne sadržaje sa sadržajima drugih nastavnih predmeta - na jednostavnim primjerima iz zavičajne povijesti zna objasniti zbivanja u nac. povijesti - djelomično je razvio/la vještine usmenog, pisanog i ilustrativnog priopćavanja povijesnih informacija
- djelomično točno opisuje (i objašnjava) uzroke i posljedice prošlih događaja i pojava - uočava veze između uzroka i posljedica - povremeno mu/joj treba postavljati potpitanja i navoditi na odgovor - uočava da događaji i pojave imaju više od jednog uzroka ili posljedice - teško uočava i procjenjuje utjecaj prošlih događaja na sadašnjost - razlikuje uzrok od povoda događaja - uglavnom ispravno koristi pojmove koji se odnose na koncept kauzalnosti - poznaje jednu ili dvije kategorije uzroka nekog događaja - mehanički-linearno interpretira kauzalnost
- većinu ljudi, događaja i promjena razvrstava u ispravna vremenska razdoblja (orijentacija unutar razdoblja i kroz razdoblja) i rekonstruira trajanje povijesnih događaja i promjena - uz pomoć učitelja izrađuje lente vremena i mjeri kalendarsko vrijeme - opisuje važna obilježja prošlih društava i razdoblja - često mu/joj treba postavljati potpitanja - uglavnom ispravno koristi datume i rječnik koji se odnosi na tijek vremena - uočava primjere promjena i kontinuiteta unutar šireg povijesnog konteksta - uočava većinu povijesnih sadržaja na povijesnoj karti i uz pomoć učitelja donosi zaključke; na slijepoj karti unosi većinu traženog sadržaja

DOVOLJAN (2)

USVOJENOST OSNOVNIH PODATAKA
UOČAVANJE UZROČNOPOSRLJEDIČNIH VEZA
SNALAŽENJE U VREMENU I PROSTORU

- djelomično ispravno navodi povijesne pojmove, činjenice i događaje (i konstruira povijesne priče koje su manjkave) - povezivanje glavnih događaja, situacija i promjene unutar razdoblja predstavljaju mu/joj veliki problem - prepoznaje različite vrste povijesnih izvora (površno se koristi različitim vrstama povijesnih izvora) - uz česta potpitanja i navođenje, imenuje ulogu i doprinos poznatih ličnosti u povijesnim zbivanjima - djelomično ispravno koristi povijesno nazivlje u opisivanju prošlih događaja - slabo su razvijene vještine usmenog, pisanog i ilustrativnog priopćavanja povijesnih informacija - ne povezuje povijesne sadržaje sa sadržajima drugih nastavnih predmeta - kvaliteta znanja je nepotpuna i površna s greškama
- uz često postavljanje potpitanja i navođenje, prepoznaje (opisuje) uzroke i posljedice prošlih događaja i pojava - uočava da uzroci proizvode posljedice - ističe potrebu samo za jednim uzrokom, onim najistaknutijim - ima poteškoća s određivanjem (razlikovanjem) uzroka i povoda događaja - djelomično koristi pojmove koji se odnose na koncept kauzalnosti

- površno razvrstava ljude, događaje i promjene u vremenska razdoblja (orijentacija unutar razdoblja i kroz razdoblja) i polovično određuje tijek i trajanje povijesnih događaja i promjena - uz potpitanja i navođenje na odgovor, opisuje karakteristična obilježja prošlih društava i razdoblja - ima poteškoća s orijentacijom u prostoru i računanjem vremena - djelomično koristi datume i rječnik koji se odnosi na tijek vremena - ne uočava primjere kontinuiteta u širem povijesnom kontekstu - površno i s pogreškama uočava povijesne sadržaje na povijesnoj karti

NEDOVOLJAN (1)

USVOJENOST OSNOVNIH PODATAKA

UOČAVANJE UZROČNOPOSLEDIČNIH VEZA

SNALAŽENJE U VREMENU I PROSTORU

- - neispravno navodi i koristi povijesne pojmove i događaje, odgovori su površni, nelogični i izneseni bez razumijevanja - niti uz veliku pomoć i navođenje nije savladao osnovne pojmove, ne može sažeti informacije iz različitih izvora i nije odgovorio/la na većinu pitanja - pogrešno imenuje ulogu i doprinos poznatih ličnosti u povijesnim zbivanjima te dostignuća različitih naroda - ne prepoznaje raznolikost događaja i društvenih pojava u prošlosti - neispravno koristi povijesno nazivlje u opisivanju prošlih događaja - izrazito slabo razvijene vještine usmenog, pisanog i ilustrativnog priopćavanja povijesnih informacija
- unatoč potpitanjima, nije odgovorio na većinu postavljenih pitanja - ni uz navođenje ne uspijeva navesti uzroke i posljedice pojedinih događaja - nije usvojio ključne pojmove vezane za kauzalnost - ne povezuje uzroke s posljedicama niti razlikuje uzrok od povoda - ne razumije zašto su neki uzroci važniji od drugih - za učenika/ca uzroci su sve što se dogodilo prije događaja o kojem se govori
- unatoč potpitanjima i navođenju, ne daje odgovor na većinu postavljenih pitanja - nije usvojio/la ključne pojmove vezane uz kronologiju - niti uz veliku pomoć učitelja ne opisuje karakteristična obilježja prošlih društava i razdoblja - ne izrađuje ni najjednostavnije lente vremena - ima problema pri pojašnjavanju razlika i sličnosti između događaja u prošlosti i sadašnjosti - pogrešno uočava i interpretira povijesne sadržaje na povijesnoj karti i donosi nelogične zaključke bez razumijevanja

VRIJEDNOSTI ZA GRANICE OCJENA KOD PISANOG PROVJERAVANJA

POSTOTAK (%) BODOVA OCJENA 90-100 Odličan (5) 75-90 Vrlo dobar (4) 60-74 Dobar (3) 45-59 Dovoljan (2) 0-44 Nedovoljan (1)

VREDNOVANJE UČENIČKIH RADOVA - PLAKATA, REFERATA I PREZENTACIJA

ELEMENTI VREDNOVANJA

PRAĆENJE I VREDNOVANJE UČENIKA

OCJENA

- usvojenost znanja - originalnost i samostalnost u izboru teme - povezivanje gradiva s ostalim temama - korištenje dodatnih sadržaja - osmišljenost nastupa - način izlaganja - izgled prezentiranog rada - uključivanje učenika - primjenjivost izabrane teme - listići za ponavljanje
- izvrsno znanje - siguran nastup - velika kreativnost i urednost - velika primjenjivost u praksi

ODLIČAN (5)

- prilično dobro znanje - dosta siguran nastup - kreativan i uredan rad - manja primjenjivost u praksi

VRLO DOBAR (4)

- dobro znanje - nesiguran nastup - manja kreativnost i urednost - slabija primjenjivost u praksi

DOBAR (3)

- dobro znanje - nesiguran nastup - manja kreativnost i urednost - slabija primjenjivost u praksi

VREDNOVANJE I OCJENJIVANJE U VIRTUALNOJ NASTAVI

Tijekom trajanja nastave na daljinu planira se kontinuirano formativno i sumativno vrednovanje koje se redovito bilježi u e-dnevniku.

Do kraja nastave godine planirane su brojčane ocjene iz aktivnosti i eseja:

Vrednovanje istraživačkog rada, eseja, praktičnog rada, prezentacije ili grafičkog organizatora prema jasno definiranim kriterijima. Učenici će na raspolaganje imati minimalno dva tjedna za izradu zadatka, a zajedno sa zadatkom bit će upoznati s rubrikom za vrednovanje. Rad se u pravilu vrednuje u element vrednovanja činjeničnih i konceptualnih znanja. Ovisno o složenosti zadatka, isti se može vrednovati i u element vrednovanja: proceduralnog znanja što je također obuhvaćeno izrađenom rubrikom, koja će se raspisivati u dogovoru s učenicima ovisno o samom zadatku.

Primjer rubrike za vrednovanje složenih zadataka

Vrednovanje	Sastavnice	izvrsno 5 -6 bodova	vrlo dobro 4-3 bodova	dobro 2-1 boda
Činjenično znanje			pojmovi	
Konceptualno znanje			međuodnosi između pojmova	
Konceptualno znanje			razumijevanje	
Proceduralno znanje			analiza podataka	
Proceduralno znanje			prezentacija rada	
Konceptualno znanje			kritičko mišljenje	

3. Vrednovanje aktivnosti i rada učenika u virtualnim učionicama je jedna nova kategorija vrednovanja koja se bilježi u elementu vrednovanja - prirodosnanstvene kompetencije.

Tablica 3. Rubrike za vrednovanje učeničkih aktivnosti u virtualnoj učionici

SASTAVNICA	6-5 bodova	4-3 boda	2-1 bod	0 bodova
Prisutnost na satu	Učenik je uvijek prisutan u virtualnoj učionici prema školskom rasporedu	Učenik je povremeno prisutan u virtualnoj učionici prema školskom rasporedu, ima 1 ili 2 izostanka.	Učenik rijetko prisutan u virtualnoj učionici prema školskom	Učenik ne sudjeluje u radu prema školskom rasporedu.

rasporedu, izostao
je 3 i više puta.

Redovitost u obavljanju zadaca	Učenik uvijek zadatke obavlja tijekom sata.	Učenik dio zadataka obavlja tijekom sata, a dio zadataka preda do idućeg sata.	Učenik zadatke ne rješava tijekom sata već ih predaje u roku tjedan rada.	Učenik ne rješava postavljene zadatke ili ih predaje sa zaostatkom većim od tjedan dana.
Domaće zadace	Učenik u potpunosti točno rješava i predaje domaće zadace.	Učenik redovito rješava zadace, ali rješenja nisu u potpunosti točna.	Učenik rijetko predaje domaću zadacu.	Učenik ne piše domaće zadace